5de JAARGANG. CURAÇAO, DEN 21n JULI 1888. N° 238

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.
C. LEUCHS & Co
17, BARRETT'S GROVE, LONDEN.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

De macht des priesters.

—o—

"De Kerk heeft reeds vele andere stormen gezien, en uit alle is zij niet alleen overwinnend maar ook schooner en sterker te voorschijn getreden. De genade des Heeren waarborgt haar tegen alle menschelijk geweld."

Met deze fiere taal spreekt de Paus in zijne jongste Allocutie het vonnis uit over den nieuwen aanslag der Italiaansche revolutie tegen de Katholieke Kerk en het Pausdom. Hij kan zulke taal spreken, Leo XIII, omdat hij steunt op de Goddelijke belofte en op de geschiedenis van 18 eeuwen, welke de trouwe vervulling dier belofte ontelbare malen als met den vinger aangewezen heeft.

Met dat vonnis is de quaestie uit: de belangstelling wordt nog alleen gaande gehouden door de wijze, waarop het vonnis zal uitgevoerd worden. Wat de Paus veroordeeld heeft, moet sterven: de ongeboren vrucht der Italiaansche Meiwetten, door zijn vonnis getroffen, zal het leven niet aanschouwen.

Niet dat de wetten niet tot stand zullen komen: o zeker, Leo's woord heeft oogenschijnlijk geen heilzamen invloed meer op zijne vijanden, en hij kan hen niet terughouden van hunne booze daden: met hun vrijen wil kunnen zij kiezen tusschen het goed en kwaad, en het laatste bedrijven, al komen de waarschuwingen ook van de meest gezaghebbende zijde. Maar wat hij wèl kan, is hunne daden, in casu hunne wetten, met onvruchtbaarheid slaan, daaraan de kiem des levens ontnemen. En de God van hemel en aarde, op wiens belofte de Paus vertrouwt, gaat verder: Zijn machtige hand zal dit vreeselijke kwaad tot heil en glorie Zijner Kerk en tot zaligheid der zielen doen strekken.

Toen Bismarck de Meiwetten in het leven riep, en deze door Pius IX veroordeeld werden, kwamen zij wel in werking en bezorgden de Kerk in Duitschland een onbeschrijfelijk lijden, maar een levenskiem hadden zij niet; vruchtbaar voor den Staat konden zij niet zijn; het despotisme konden zij niet over de Kerk doen heerschen; zij waren veroordeeld en moesten sterven. Daar hielp niets aan.

En zij zijn gestorven; de Kerk triumfeert op hare puinhoopen, en de geheele wereld erkent niet alleen dien triumf maar houdt ook vol, dat de Kerk schooner en sterker uit den strijd is te voorschijn getreden.

Maar de Italiaansche secte, als Tantalus door zijn misdaad tot eeuwige herhaling gedwongen, rolt nog eens een steen tegen de Kerk aan, om haar te beuken en te verbrijzelen; de steen zal terugvallen, Tantalus pijnigen en de Kerk uit hare glorievolle hoogte dat eeuwig martelaarschap harer vijanden aanzien.

Want zij martelen zich zelven, de onzinnigen! Wien kunnen zij doen gelooven, dat zij ernstig overtuigd zijn de Kerk te kunnen overwinnen; wien overtuigen dat niet in hun door de ondeugd bedorven hart haat gloeit, die hen tot vervolging der Kerk aandrijft, op hetzelfde oogenblik, dat hun geest hun zegt, dat zij een volkomen ijdel werk verrichten?

Neen, 't is niet over een pad van rozen, dat deze rampzaligen hun ondergang tegemoet gaan. Als men de gloeiende kolen der Goddelijke rechtvaardigheid op zijn hoofd vergaderd heeft, dan wandelt men niet in vrede en gerustheid. En 't getal dier kolen wordt grooter en grooter; 't vermeerdert bij iederen traan, door den Paus gestort, bij iedere klacht, uit zijn mond voortgekomen. Tot driemaal toe zegt Leo XIII in zijn Allocutie aan de kardinalen en in hen aan de wereld — en 't wordt door God gehoord — dat hij lijdt, dat hij bedroefd is, bitter bedroefd. Welnu, wat moet het lot zijn, wij zeggen niet eens hiernamaals, maar reeds in deze wereld, van hen, die den Paus, den lieveling van Gods hart, doen lijden en schreien! Het lot? Vraag het aan die ontelbaren, aan die generaals, Senatoren, Kamerleden, ministers van Italië, die krankzinnig geworden zijn, na den Paus te hebben doen lijden, en in hunne krankzinnigheid een rampzaligen dood zijn gestorven.

Waren de Italianissimi niet zoo diep bedorven, niet zoo goddeloos, zij zouden inzien, dat zij de wereld van hunne machteloosheid overtuigen met deze wetten, door den Paus veroordeeld. Of wat willen deze wetten anders straffen dan het *woord*? Daadwerkelijk verzet tegen de Italiaansche revolutie heeft de Kerk tot heden niet gepleegd; in de 18 jaren harer verdrukking heeft zij alleen geprotesteerd en geklaagd, aan God dag en uur harer verlossing overlatend. Men zou dus zeggen, dat de Italianen gerust konden zijn; wat heeft men te vreezen van iemand, die voor het geweld het hoofd buigt! En toch deze wetten! Ja, deze wetten, want men wil niet, dat de priester meer spreke; hij mag het kwaad geen kwaad meer noemen en de Italiaansche eenheid geen product van diefstal en roof. De bisschoppen mogen den Paus niet meer troosten door hunne verklaringen van eerbied en liefde en van hoop op het herstel zijner rechten. De socialisten mogen wèl spreken, en de republiekeinen ook; zij mogen in hunne vergaderingen luide verzuchten naar de verschijning der Republiek en de algemeene verdeeling der eigendommen.

Van waar dit verschil, dat zelfs den liberaalsten bladen niet ontgaat? Waarom mag de een spreken, de ander niet?

Och, in hunne krankzinnigheid — want de goddeloosheid schijnt dezen menschen inderdaad het verstand te hebben doen verliezen — wijzen zij op de *macht* des priesters; die vreezen zij. En de wereld is getuige van een schouwspel, dat zij tot nu toe zeker onmogelijk waande, nl. dat in een Italiaansche Staatwet *de macht des priesters* in ondubbelzinnige woorden verkondigd wordt.

Republikeinen, socialisten, die bij hun woord desnoods het gebruik van vuurwapenen voegen, zijn niet machtig; vertoonen zij tien geweren, de regeering heeft er nog honderd; maar de Katholieke priester, ah, die heeft een wapen, waarvoor zelfs het meest despotische geweld siddert, en dat wapen is zijn woord en niets dan zijn woord.

Had die priester maar eén boek, zooals de predikant, men zou zoo bang niet voor hem zijn, maar hij heeft het woord, en al bezit hij niets dan de kleederen aan het lichaam, zoolang hij een tong heeft om te spreken, zal de Italiaansche regeering hem vreezen.

Omdat men dat woord vreest, zal men den priester tot stilzwijgen veroordeelen. Maar de Paus wijst zijne dierbare broeders en zonen op de Apostolische helden, die meer dan 1800 jaar geleden tegen de revolutionairen van hun tijd zeiden, dat men God meer moet gehoorzamen dan den menschen, dat zij dus niet zwijgen maar spreken zouden. En de clergé van Italië zal naar den Paus en niet naar de regeering luisteren. Misschien neemt men dan de priesters gevangen, na ze tot geldboeten veroordeeld te hebben, levert hen over aan kwellingen der door de Loge betaalde gevangenbewaarders, verbant hen naar de koloniën of elders, in één woord vertoont in Italië de geschiedenis der verdrukking onder de Duitsche Meiwetten. Maar dan? Hoe meer priesters men kerkert, hoe luider de overblijvenden hun stem zullen verheffen: hoe harder men de bisschoppen knevelt, te bitterder zal de Paus klagen, en als die tranen Gods rechtvaardigheid niet meer door Zijne barmhartigheid laten tegenhouden, dan zal de dag der bezoeking over Italië losbreken, en wee het land, dat de profeten gedood en de kinderen Gods aan de kwelling overgeleverd heeft.

Maar zoover zal het niet komen; ook Duitschland is die dag bespaard. En de oorzaak daarvan is wederom geen andere dan de macht des priesters. O die is oneindig grooter dan de Italiaansche vrijmetselaars gelooven, welk hoog denkbeeld zij er ook van hebben, want zij oefent zich alleen niet op de menschen maar zelfs op God. Terwijl de vijanden der Kerk door hunne euveldaden de verbolgenheid Gods opwekken, bidden de vervolgende en de gepijnigde priesters dag en nacht: Spaar, o Heer, spaar uw volk, en den Vader herinnerend aan het lijden en den dood Zijns dierbaren Zoons, dwingen zij Hem barmhartig te zijn, barmhartig zelfs jegens Zijne vijanden. Pius IX heeft geleden maar ook gebeden; de Duitsche bisschoppen en priesters hebben alle vernederingen en ellenden ondergaan, maar hun gebed hield nimmer op, en eindelijk droogde God de tranen van den Paus af en schonk aan de Kerk in Duitschland de zegepraal.

Laat ons, Katholieken, deelnemen aan het gebed der priesters in Italië. Wie weet welke verdrukking zij te gemoet gaan! Het liberalisme heeft van de Italianissimi barbaren en wandalen gemaakt, en zelfs de stem der menschelijkheid schijnt in hun hart, aan de razernij overgeleverd, versmoord. Zij zijn tot alles in staat. De Italiaansche clergé zal dus moed en geduld, Gods kostelijkste genaden noodig hebben, om pal te staan tegen deze benden van woestaards. Steunen wij hen door ons gebed; bidden wij vuriger dan ooit voor den Paus en de algemeene belangen der Kerk, maar herinneren wij ons in onze gebeden dagelijks den nood der Italiaansche geestelijkheid. Bidden wij voor haar zooals wij het voor de Duitsche gedaan hebben, om ook eenmaal te kunnen deelen in de zegepraal der Katholieke Kerk in Italië.

—o—

DE „KREUZZEITUNG" OVER DE ROMEINSCHE QUAESTIE.

Het is niet alleen de katholieke pers, welk een scherpe veroordeeling uitspreekt over het nieuwe stelsel van kerk- en priestervervolging, dat met het nieuwe Wetboek van Strafrecht zijn intrede doet in Italië. Ook verscheiden protestantsche organen geven op ondubbelzinnige wijze hun afkeuring te kennen. Het meest opmerkelijk mag wel genoemd worden het oordeel van de *Kreuzzeitung*, het officieuze orgaan van Bismarck, dat geheel onder den invloed staat der Pruisische Regeering. Het heeft inderdaad al den schijn alsof in dat artikel het Pruisische Gouvernement aan zijn bondgenoot Italië een goede en ernstige waarschuwing heeft willen geven. — Doch hoe het daarmede ook zij, in elk geval is het artikel voor de Italianen en voor de Italiaansche Regeering inzonderheid uiterst leerzaam, wijl zij opnieuw daaruit kunnen leeren hoe ver het er af is, dat het overige Europa, en meer inzonderheid dat Pruisen de Romeinsche Quaestie als opgelost beschouwt.

Wij laten het artikel van de *Kreuzzeitung* hier zonder op- of aanmerkingen onzerzijds volgen; dat wij niet met *alles* wat daarin gezegd wordt ons kunnen vereenigen, zal den lezer, ook zonder dat wij erop wijzen, wel duidelijk zijn.

"De katholieke beweging is na de opening van de bres bij Porta Pia in 1870 IN ITALIE NOOIT ZOO KRACHTIG GEWEEST ALS OP DIT OOGENBLIK. De meening schijnt er overal verspreid, dat een catastrophe volstrekt niet tot de onmogelijkheden zou behooren. In clericale kringen schijnt het kookpunt bijna bereikt (?): men zegt openlijk „dat de maat thans vol is"; dat het tijdstip is aangebroken om aan „het bewind der Buzaari" toe te roepen: „Tot hiertoe en niet verder!" De toestand is veel ernstiger, en de oppositie is een veel meer verbitterde dan de artikelen in de Duitsche pers doen vermoeden.

Het lijdt geen twijfel, of het nieuwe Strafwetboek, hetwelk thans door de Kamer is aangenomen, heeft de beweging veroorzaakt. Elke poging, om een gedeelte van het grondgebied van het koninkrijk Italië te vervreemden, zal in de toekomst beschouwd worden als een misdaad van hoogverraad, en de clericalen begrijpen dat deze bepaling gericht is tegen hun streven tot herstel van de wereldlijke macht van den Paus. Het episcopaat van Zuid-Italië heeft tegen het nieuwe Strafwetboek een heftig protest ingezonden bij het Parlement, bepaaldelijk tegen artikel 101; het Toskaansche episcopaat heeft dit voorbeeld gevolgd.

De gewone opvatting in Duitschland is, dat dit slechts protesten

zijn op het papier, waaraan door niemand in Italië eenige aandacht wordt geschonken. Dit is juist even waar als de in Italië door de liberalen algemeen verspreide meening, dat het Duitsche volk Eugen Richter als zijn grootsten held beschouwt en reikhalzend uitziet naar het einde van de dwingelandij en van de militaire dictatuur van Bismarck. IN WERKELIJKHEID ZIJN DE TOESTANDEN VEEL GUNSTIGER VOOR HET KATHOLICISME EN VEEL ONGUNSTIGER VOOR HET ITALIAANSCHE GOUVERNEMENT DAN DE ALGEMEENE MEENING HET VOORSTELT.

Wat zou niet het Italiaansche Parlement van samenstelling veranderen, indien de Katholieken deelnamen aan de verkiezingen? Of kan men tegenspreken, dat de clericalen de meerderheid zouden kunnen behalen bij de gemeenteraadsverkiezingen in bijna alle groote steden? Kan men tegenspreken, dat de Italiaansche clericalen bij de gemeenteraads-verkiezingen een groot aantal gematigde liberalen hebben verkozen, ten einde niet gedwongen te zijn, zelven het bestuur der gemeentelijke zaken op zich te nemen en zelven zich met de koninklijke autoriteiten in verbinding te stellen?

Wij wenschen al het mogelijke geluk aan Italië onzen bondgenoot. MAAR HET HEEFT ZICH OP EEN GEVAARLIJKEN WEG BEGEVEN. Te ontkennen valt het niet, dat de Romeinsche Quaestie de Achilles-hiel is van het *Italia Unita*. De loyauteit van Italië — voor zoover het niet republikeinsch is — ten opzichte van het Huis van Savoye staat boven allen twijfel verheven. MAAR DE GROOTE MEERDERHEID DER ITALIANEN IS BESLIST KATHOLIEK. Het is er nog zeer verre af, dat Italië zich op gelijke wijze onder de banier van het liberalisme in godsdienst-zaken zou geschaard hebben als Frankrijk. In Italië is het Voltairianisme alleen in geleerde kringen bekend, terwijl in Frankrijk de geheele arbeidersbevolking ermede besmet is. In Frankrijk vindt men zelfs geheele streken van het platteland, waar alleen nog de oude vrouwen naar de kerk gaan, terwijl in Calabrië, in de Romagna, in Apulië en in Lombardije iedereen praktiseerend katholiek is.

Het gevaar van Italië bestaat hierin, DAT DE VRIJMETSELARIJ DE ROMEINSCHE QUAESTIE OP DEN VOORGROND HEEFT GESCHOVEN, TERWIJL NIETS ZÓÓZEER IN STAAT IS OM DE HARTSTOCHTEN VAN DE KATHOLIEKEN DER GEHEELE WERELD IN BEWEGING TE BRENGEN. Bestond er dan geen mogelijkheid om, zonder de eenheid van Italië te vernietigen, aan den Paus een klein gedeelte van zijn souverein gebied terug te geven? Zeker, de Paus kan niet verwachten, ooit den Kerkelijken Staat opnieuw onder zijn macht te krijgen; Italië laat zich niet meer verdeelen. Maar wat kan het voor den Paus eigenlijk voor verschil maken, of zijn grondgebied anderhalve vierkante mijl of 200 beslaat?

Een kleine oppervlakte, aldus redeneert men in katholieke kringen, zou de begeerlijkheid van hen die dwepen met de Italiaansche eenheid, niet behoeven op te wekken; een uitgestrekt grondgebied blijft nooit dezelfde uitgestrektheid langen tijd behouden. Wij zien niet in waarom het koninklijke Rome, dat 300,000 inwoners heeft, niet aan den Paus de Leoninische stad zou kunnen afstaan met haar 40,000 inwoners, welke toch schier uitsluitend priesters, ambtenaren en loontrekkenden zijn van het Vaticaan. Indien men dit deed, zou men in al zijn gestrengheid art. 101 van het nieuwe Wetboek van Strafrecht kunnen toepassen met betrekking tot het veel uitgestrekter grondgebied, dat aan Italië zou blijven. DE ITALIAANSCHE KATHOLIEKEN BEGEEREN DE EENHEID VAN ITALIE, MAAR ZIJ VERLANGEN OOK DAT DE PAUS VRIJ EN DAT HIJ SOUVEREIN ZAL WEZEN. INDIEN MEN DIT NIET WIL TOEGEVEN, ZAL MEN EEN GEVAARLIJKE REACTIE IN HET LEVEN ROEPEN.

Laten wij ten slotte hier nog bijvoegen, dat de Italiaansche clericalen met buitengewoon gunstig gevolg een machtig wapen tegen Crispi gebruiken, door te zeggen: „Signor Crispi heeft vroeger voortdurend samengespannen tegen de gevestigde orde; hij heeft oproer gestookt tegen wettige monarchiën, en draagt er zelfs roem op, „een oude samenzweerder" te zijn. Daarom is het van zijn steunpunt ten hoogste inconsequent en laaghartig, een onteerende straf vast te stellen tegen de bestrijding van een oogenblikkelijken staat van zaken, dien hij zelf door een gelijksoortige bestrijding hielp tot stand brengen." Bovendien maken de clericalen de vergelijking, welke ook niet ter voordeele van Crispi uitvalt, hoe hij als revolutionnair met de wapenen in de hand heeft gestreden, terwijl zij alleen van het aanbreken van gunstiger tijdsomstandigheden een verandering in de bestaande orde van zaken verwachten."

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

— Volgens een circulaire van de *Société Française des Télégraphes sous-marins*, door ons ontvangen, zijn de kabels dier maatschappij sedert gisteren ten dienste van het publiek gesteld, doch *alleen* ter verzending van telegrammen tusschen de stations van de maatschappij, zijnde Curaçao, La Guayra, Sto. Domingo, Puerto-Plata, Môle St. Nicolas en Santiago de Cuba.

Het tarief is vastgesteld als volgt: voor elk woord uit Curaçao naar:

La Guayra	$ 0.25	Amerik. goud
Sto. Domingo en Puerto Plata	0.65	
Môle St. Nicolas	[illegible]	
Santiago de Cuba	1.25	

De telegraphische bureelen zijn dagelijks geopend: 's morgens van 7 tot 10, 's namiddags van 3 tot 6 uur.

NEDERLAND.

— De besturen der kweekscholen voor onderwijzeressen te Haarlem en Arnhem hebben, naar het *Vaderland* verneemt, van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken aanschrijving ontvangen, dat zij van het jaar 1890 af niet langer op rijkssubsidie kunnen rekenen.

— De minister Keuchenius zou, naar het *Vaderland* meldt, niet voornemens zijn de betrekking van gouverneur van Suriname te vervullen, alvorens hij de gewezen gouverneur Mr. Smidt, die aan het eind der vorige maand in Holland verwacht werd, daarover heeft geraadpleegd.

BUITENLAND.

ITALIE.— Aanhoudend neemt men te Rome alle gelegenheden te baat om anti-Katholieke manifestatiën te organiseeren.

Op 12 der vorige maand is het lijk van advocaat Giuseppi Petroni, die als galeiboef 20 jaren in de Pauselijke gevangenissen van Terni heeft gezeten, en waar de ongelukkige, zonder eenigen geestelijken bijstand is gestorven, naar Rome overgebracht, alleen en uitsluitend om de gelegenheid te hebben eene groote vrijmetselaarsbegrafenis te kunnen organiseeren. Het lijk is aan het spoorstation met vrijmetselaars-ceremoniën afgehaald, naar het door Paus Pius IX ingezegend Campo Verano gedragen, in den Egyptischen tempelvormigen oven verbrand en daarna in aschtoestand in een aarden potje verzegeld, en zonderling gebruik, drie der aanwezigen hebben hun visitekaartjes nedergelegd in deze urne, die bijgezet werd in een vierkanten put, door de vrijmetselaars gedolven, te midden van alle met kruizen voorziene graven; daarna werd de ronde steen op den put gerold, en geleund tegen twee vrijmetselaars-colonnes, die de plaats van het kruis innemen, hield een der aanwezigen eene anti-Katholieke redevoering.

De liberale couranten vinden die ceremonie mooi en aandoenlijk.

— Men schrijft uit Rome, 16 Juni j. l.

De rouwklacht, die op dit oogenblik uit den boezem van het zeer beproefde Duitschland opstijgt, vindt een krachtigen weerklank aan deze zijde van den Brenner, in Italië, en niet het minst te Rome.

Nog te levendig staat den Romein voor den geest de ridderlijke, edele figuur van thans wijlen keizer Frederik III, zooals hij zich voor eenige jaren tijdens zijn bezoek bij den Paus heeft doen kennen, dan dat hij niet in de tegenwoordige hoogst gewichtige tijdsomstandigheden niet een oogenblik aan de nagedachtenis van den ontslapenen Christen-keizer zou wijden.

Tijdens het verblijf te Rome van den thans ontslapene begroette men hem als den man, die dra het lot van Europa in handen zou hebben, en van wiens bestuur zeer veel in 't belang van Duitschlands Katholieken kon verwacht worden. Het echte Romeinsche volk riep hem van af de treden van den S. Pieter, in 't plat Italiaansch, toe: "dat hij den Paus moest herstellen!"

Heden reeds betreurt men 't verlies van hem, wiens regeering als machthebbend keizer, kortstondig als zij was, slechts de type geweest is van de lijdende menschheid!

Dat de ziel des hoogen ontslapenen ruste in vrede!

Voor den H. Stoel moet de dood van wijlen keizer Frederik III als een werkelijk verlies aangemerkt worden, na de vele bewijzen van den echt Christelijken geest en Christelijke welwillendheid door den hoogen ontslapene, tijdens zijn leven aan den dag gelegd.

Maar niet minder gevoelig is dit verlies voor 't officieel Italië.

De hooge ontslapene was zeer innig door hechte vriendschapsbanden aan koning Humbertus, reeds van af zijne jeugd, verbonden. En men weet wat eene innige persoonlijke vriendschapsbetrekking tusschen souvereinen vermag. Men denke slechts aan den invloed daarvan ten aanzien van wijlen keizer Wilhelm met betrekking tot den Czaar, eene vriendschapsbetrekking, die reeds als minder hecht geacht kon worden tusschen de Hoven van Pruisen en van Rusland van af den dood van wijlen keizer Wilhelm.

Voor het overige zal voor Italië de aanvaarding der Duitsche keizerskroon door Frederik Wilhelm Victor Albert, te Berlijn in 1859 geboren, en gehuwd met H. H. de prinses Augusta, dochter van wijlen den hertog Frederik van Sleeswijk-Holstein, weinig verandering teweeggebrengen uit een politiek oogpunt.

Ten aanzien van Italië, als lid der "Triple Alliance," wordt door de optreding van eenen nieuwen keizer in Duitschland geene verandering teweeggebracht.

Echter vermocht, daargelaten de steeds toegenomen vrees voor het uitbarsten van eenen eventueelen Europeeschen oorlog, het dragen van den schepter door iemand, als de thans ontslapen keizer Frederik, voor Italië tot zekerder waarborg strekken van eene innige verstandhouding met Engeland: — ofschoon daardoor reeds de betrekking van Italië tot Rusland eene minder volkomen vrije werd.

Wegens den dood van keizer Frederik III wordt onwillekeurig aan Duitschland de hand meer vrij gelaten. Naarmate het gewicht der actueele tijdsomstandigheden dit vordert, kan Duitschland, niettegenstaande de "Triple Alliance," er naar streven, thans los van iederen band, zich de vriendschap *of* van Engeland, *of* van Rusland te verzekeren.

En Italië, misschien tegen zijn welbegrepen belang in, zal zich moeten voegen naar de politiek van Bismarck, aan wien het zich, ten einde het Romeinsche vraagstuk sleepende te houden, stafelijk verbonden heeft.

FRANKRIJK.— Omtrent de delegatie der Fransche studenten te Bologna bij gelegenheid van het eeuwfeest der hoogeschool aldaar wordt medegedeeld, dat zij aan het station ontvangen werd door de Duitsche en Italiaansche studenten. De eersten groetten de Fransche vaan met den degen, de laatsten riepen: "Leve Frankrijk!" en omhelsden de Fransche vaan. De paarden van het rijtuig, waarin de Fransche studenten zich bevonden, werden afgespannen en de Fransche studenten in triomf rondgedragen.

Een blad ziet in dit feit de volgende allegorie: „Het komt ons voor", zegt het, „dat Italië's lot altijd aan den zegekar van den een of ander moet voorgespannen zijn."

— Een votum van vertrouwen in de regeering, goedgekeurd in de Kamer van Afgevaardigden, wordt beschouwd als moreele kracht schenkend aan het Kabinet tot de weder bijeenkomst der Kamer in October a. s. Men is daarentegen van meening, dat de motie een noodlottige slag is voor de Opportunisten. Den 15n dezer zouden de Kamers hare werkzaamheden staken.

— Alweer is er een schouwburg door den brand vernield, nl. het *Théâtre des Bouffes* te Bordeaux. Gelukkig is er niemand bij omgekomen. Men begroot de schade op een millioen francs.

— De politie te Parijs heeft een brief onderschept van den graaf van Parijs aan de Fransche maires, waarin de graaf de voordeelen eener monarchie uiteenzet.

—Het surplus der begrooting over het laatste halfjaar beloopt 28 millioen francs.

— Eene woordenwisseling in de Kamer van Afgevaardigden had een tweegevecht ten gevolge tusschen generaal Boulanger en den premier Floquet. De eerste kwam met eene zware verwonding aan den hals uit het gevecht, terwijl de andere aan het been licht gekwetst werd.

DUITSCHLAND.— De eerste regeeringsdaden van keizer Wilhelm II leveren het bewijs, dat hij geheel op de militaire leest van zijn grootvader, Wilhelm I, geschoeid is. Het komt ook in het dagelijksch leven veelvuldig voor, dat de kleinzoon meer het karakter van den grootvader dan van den vader heeft. Dat dit het geval met den jeugdigen Duitschen keizer is, blijkt uit de beide proclamaties, die hij tot het leger en de vloot gericht heeft.

In het stuk aan de landmacht wordt gezegd:

Het vertrouwen, waarmede ik in de plaats treed, tot welke Gods wil mij roept, is onwrikbaar, want ik weet, welken zin voor eer en plicht mijne roemrijke voorvaderen in het leger geplant hebben, en ik weet, in hoe hooge mate deze zin te allen tijde is bewaard gebleven.

In het leger is de vaste, onverbreekbare gehechtheid jegens den veldheer de erfenis, welke van vader op zoon, van geslacht op geslacht overgaat, en evenzoo wijs ik op mijn grootvader, die u allen voor oogen staat, op dat beeld van den roemrijken en eerwaardigen veldheer, dat niet schooner en meer tot het hart sprekend kan worden bedacht, — op mijn dierbaren vader, die zich reeds als kroonprins eene eereplaats in de jaarboeken van het leger verwierf, — en op eene lange reeks van roemrijke voorvaderen, wier namen schitterend in de geschiedenis blinken, wier harten warm voor het leger klopten.

Zoo gehoorzamen wij te zamen — Ik en het leger — zoo zijn wij voor elkander geboren, en zoo willen wij onverbreekbaar aan elkander verbonden blijven, moge het naar Gods wil vrede of storm zijn.

Gij zult mij thans den eed der trouw en der gehoorzaamheid zweren — en Ik doe de gelofte, steeds indachtig te zijn, dat de oogen mijner voorvaderen uit gene wereld op mij nederzien, en dat Ik hun eenmaal rekenschap zal hebben af te leggen van den roem en de eer des legers.

Het schrijven aan de marine is niet zoo enthousiastisch, maar geeft toch ook blijk van de belangstelling, die Duitschland in de laatste jaren aan zijn vloot is gaan wijden. Na de bekendmaking van het overlijden zijns vaders zegt de keizer naar aanleiding daarvan:

Het is das waarlijk een hoog ernstige tijd, waarin Ik het eerste woord tot de marine richt....

De tijd van ernstige en waarachtige rouw sterkt en bevestigt echter den zin en de harten der menschen, en dus willen wij — het beeld van mijn grootvader en van mijn vader trouw in het hart houdend — getroost de toekomst inzien.

De marine weet, dat het Mij niet alleen met groote vreugde heeft vervuld, haar door een uitwendigen band toe te behooren, maar dat ook reeds sedert mijn prilste jeugd in volle overeenstemming met mijnen geliefden broeder, prins Hendrik van Pruisen een levendige en warme belangstelling Mij met haar verbindt.

Ik heb den hoogen zin voor eer en trouwe plichtsvervulling leeren kennen,

die in de marine leeft. Ik weet, dat ieder bereid is, met zijn leven blijde borg te staan voor de eer der Duitsche vlag, waar het ook zij.

En zoo kan Ik het in dit ernstig uur met vol vertrouwen uitspreken, dat wij vast, zeker en te zamen zullen staan in goede en in slechte dagen, zoo in storm als in zonneschijn, den roem van het Duitsche vaderland steeds gedachtig, en immer bereid het hartebloed voor de eer der Duitsche vlag te geven.

Bij zulk een streven zal Gods zegen met ons zijn.

Uitweidingen over de strekking dezer beide veel beteekenende stukken is overbodig. Slechts zij herinnerd, hoe keizer Frederik (Friedrich=vrederijk) leger en vloot slechts in stilte den eed van trouw liet zweren, hoe keizer Wilhelm II van zijne voorouders, grootvader en vader alleen als krijgshelden gewag maakt.

—Er wordt gezegd dat Keizer Wilhelm II voornemens is van Koningin Victoria de teruggave te eischen van het dagboek en andere aan wijlen zijn vader behoorende papieren. Deze papieren moeten onthullingen omtrent familietwisten bevatten. In eene conferentie te Parijs zou Dr. Mackenzie ontkend hebben, dat Koningin Victoria die documenten heeft medegenomen. Wel verklaarde hij echter, dat ze groote sensatie zullen verwekken, wanneer zij openbaar gemaakt worden.

—De *N. D. Ztg.* publiceert een officieel verslag van eene schending der grenzen door twee Fransche Officieeieren met het doel de Elzassers tot opstand aan te zetten.

De wetten betreffende Elzas-Lotharingen zullen nog verscherpt worden. Men heeft den notarrissen te Straatsburg last gegeven om hunne boeken in het Duitsch te houden.

—Men wil, dat Keizer Wilhelm II eene algemeene ontwapening zal voorstellen, zoodra hij met den Czaar tot eene goede verstandhouding gekomen zal zijn. Daarentegen wordt ook gemeld, dat prins Bismarck eene geheime overeenkomst gesloten heeft om gebruik te maken van Belgisch grondgebied ten einde een inval in Frankrijk te doen. Bij de zegeviering van Duitschland, krijgt België Calais, Aisne, de Ardennen en Somme.

— Een ander belangrijk gerucht doet de ronde, nl. dat de Kroonprins van Rusland waarschijnlijk met prinses Victoria, zuster van Wilhelm II, in den echt zal treden. Daardoor wil men het verzet verklaren van Bismarck tegen het huwelijk van die prinses met prins Alexander van Battenburg.

ENGELAND.—Omtrent Engeland's militaire toestanden bevatten de bladen voortdurend scherpe critieken. Zoo schrijft de *Daily Chronicle*: „Wat het leger betreft, zoo telt dit 200,000 man geregelde troepen, 120,000 miliciens, 232,000 vrijwilligers en Yeomen en 58000 man reserve, van wie echter niemand een magazijngeweer heeft. Engeland bezit overigens niet eens een millioen bruikbare geweren. De Engelsche artillerie heeft volgens lord Wolseley de slechtste kanonnen van de wereld. Wij hebben 2000 nieuwe stalen 12ponders noodig en hebben er slechts 200. Van onze 101 geregelde batterijen hebben slechts 15 de nieuwe kanonnen ontvangen, d. w. z. zijn er in het geheel slechts 90 uitgegeven. Wij moeten minstens ter verdediging van Engelsche havens enz. 1600 moderne zware stalen kanonnen hebben, er zijn er evenwel slechts 2 voorhanden en wel te Spithead. Onze buitenlandsche stations en havens hebben ook 1000 kanonnen noodig; er zijn er tot nu toe 20 afgeleverd. De beteekenis der snelvurende kanonnen wordt steeds grooter. Het landleger moest met 2000 machine kanonnen uitgerust zijn, doch bezit er slechts 100, terwijl de marine, welke er 500 bezit, minstens met het dubbele getal moest bedeeld zijn. Er worden thans 1650 magazijngeweren per week vervaardigd. Zelfs wanneer alle drie de koninklijke geweerfabrieken haar uiterste best doen, kunnen zij er niet meer dan 5000 per week afleveren. Het zal dus een vol jaar duren, voordat enkel het geregelde leger met het nieuwe geweer is uitgerust en vier jaren, eer de gezamenlijke strijdkrachten het nieuwe wapen ontvangen hebben. Eindelijk telt de cavalerie 18500 officieren en manschappen, doch slechts 11800 paarden. Waarschijnlijk zullen dus in geval van oorlog *twee* cavaleristen op één paard zitten."

SERVIE. — De Synode heeft den koning vergund van zijn echtgenoote te scheiden. De koningin heeft daartegen geprotesteerd.

Het Katholicisme in Noorwegen.

Uit Noorwegen, het land, dat nauwelijks 25 jaar geleden zes vrouwen verbande, die den Katholieken godsdienst, het geloof harer vaderen, weder hadden aangenomen, komen blijde berichten omtrent den vooruitgang en den bloei der Katholieke Kerk.

Letterlijk is daar thans vervuld het vers van den 18den psalm van den koninklijken profeet, die daarin voorspelde: *In de geheele wereld is hunne stem doorgedrongen en hunne woorden tot de grenzen der aarde.* Inderdaad, thans is Hammerfest, de noordelijkste stad niet alleen van Noorwegen maar van de geheele wereld, eene bloeiende missie, die zelfs een gasthuis van den H. Vicentius à Paulo, dat door zijne grootsche inrichting de bewondering van een Berlijnsch geleerde heeft opgewekt, en eene kerk met pastorie en school heeft.

Veel belooft het als arbeidsveld voor de Katholieke geloofsverkondiger. De apostolische prefect getuigt:

"Dit volk, dat een land bewoont, hetwelk in natuurschoonheid tegen Zwitserland opweegt, kan, met uitzondering der arme wilde Lappen, in beschaving met de meest verfijnde volkeren van Europa wedijveren wat aangaat de ontwikkeling van geest en hart en zijne beminnelijke voorkomendheid waarin het zelfs de Franschen overtreft. Eéne hoedanigheid moet dit volk bijzonder bemind maken, namelijk zijne innige godsdienstigheid, die het wist te behouden, niettegenstaande gedurende drie eeuwen geen straal der Katholieke waarheid onder hen kon doordringen."

Reeds omstreeks 1540 toch werd door Christiaan III van Denemarken Luther's leer in Noorwegen te vuur en te zwaard ingevoerd. Een bewijs voor de verwoestingen van dien tijd zijn de overblijfselen der eenmaal zoo heerlijke kathedraal van Drontheim, waaruit de kostbare gouden relieksehrijn, waarin de gebeenten van den H. Olaf waren besloten en welke een gewicht van honderd kilo had, naar Kopenhagen werd vervoerd. Sedert dien tijd was de Katholieke godsdienst in Noorwegen verboden. Eerst na 1815, toen Zweden en Noorwegen onder één koning stonden, werd voor het eerst verlof gegeven tot het bouwen eener Katholieke kapel. Doch nog in 1860 verbande de Zweedsche regeering de bovenbedoelde zes vrouwen. Eerst in 1873 kreeg de Kerk in Zweden en Noorwegen volle vrijheid. Het eerste land vormt thans een apostolisch vicariaat, het tweede eene prefectuur.

In deze prefectuur zijn acht vaste missiën gevestigd nl. te Christiania, Frederikstad, Frederiksbald, Belden, Drontheim, Tromsö, het Lappenstatiën Alten en Hammelfest. Iedere missie heeft hare kerk, school en pastorie, vijf daarvan Katholieke gasthuizen, waarin Fransche en Duitsche liefdezusters zich onder de grootste ontberingen aan de verpleging der kranken wijden, en te Bergen hebben Fransche zusters pas eene nederzetting gevestigd. In weerwil der onmetelijke uitgestrektheid der missiën heeft men slechts twee priesters voor elke missie, alzoo zestien priesters in het geheel voor een land, dat grooter is dan Italië en vroeger uit een aartsbisdom en vier bisdommen bestond.

In den beginne ontving het volk, dat sedert eeuwen slechts laster tegen de Katholieke Kerk en hare priesters had gehoord, de missionarissen en geestelijke zusters met wantrouwen. Toen het echter hunne vurige naastenliefde, hun stichtend leven zag, toen het hunne godsdienstoefeningen en predicaties bijwoonde, veranderde het wantrouwen in bewondering. Thans behandelt van af de hoogste waardigheidsbekleeder tot den geringsten man uit het volk hen met de grootste hoogachting.

"Op mijne bisschoppelijke reizen", schrijft de apostolische prefect, "staan de scheepskapiteins mij gaarne hun eigen kajuit af; de gouverneurs beantwoorden mijne bezoeken in vol ornaat, en terwijl ik in zekere Katholieke landen dikwijls wegens mijne priesterlijke kleeding beschimpt ben, is mij in Noorwegen nog nooit de minste onbeleefdheid te beurt gevallen."

Mogen de bekeeringen nog niet talrijk zijn, hetgeen te begrijpen is, de grondslag wordt ervoor gelegd. Onlangs verklaarde een professor der hoogeschool van Christiania voor een groote vergadering, waaruit zich geen tegenspraak verhief, dat over honderd jaar geheel Noorwegen weder Katholiek zal zijn.

God geve, dat zijne woorden bewaarheid worden.

—o—

Falsificacion di Historia.

—o—

IV.

Poder "ilimitá" di Papa.

—o—

Esnan koe renega Iglesia Católica, Catolica-bieuw i Protestantnan, ta sinti un gustoe extraordinario, den haci poder di Papa asina odiá posibel. Nan no ta papia di nada coe tantoe palabra grandi manera di poder "ilimitá", "absoluto" i "despótico" di Papado; di Papa su "plenipotencia", su "omnipotencia", di e "soberanía" koe "Roma" ta eherce. Pa hustifica nan palabrería, nan ta apela na historia. Ma, asina tantoe palabra, asina tantoe mentira.

Na promé lugá, Papa no ta *único* persona, koe tin poder eclesiástico na su manoe; huntoe coe n'e, obispoenan tin, segun declaracion especial de Concilio di Trente, ademas di nan poder di delegado, tambe un poder comun. E promé poder nan ta ricibi di Papa, e otro nan tin pa forza mes di nan oficio.

Ademas, Papa ta, manera Alejandro III, Inocencio III, teólogo catolicanan i scirbidónan riba derecho eclesiástico ta sinja — Papa ta, hustamente pa elevacion di su poder, masjá limitá den ehercicio di e poder, pasobra é no por pasa e límitenan marcá pa *lei divina*. Papa ta mará, — Walter ta observa coe muchoe razon — pa conocementoe di su deber elevánan, koe ta uní coe su derecho mes elevánan; é ta exteriormente mará tambe pa e respeto koe é debe na Concilionan, pa e prescripcion koe é tin di observa disposicion bieuwnan i costumbrenan segun circunstancianan, pa derecho conocínan di oficio di obispoe, pa su relacion coe poder temporal, pa e manera di goberna, prescribí den fin i institucion di primacía, manera palabra di Cristoe ta duna di conoce: "*cuida* mi carnénan", por fin Papa ta mará pa e deber necesario di un poder spiritual: di tene cuenta coe spiritu i opinion di pueblonan. Döllinger tambe ta scirbi riba e mes asuntoe coe derecho:

"For di Iglesia Católica a bira un costumbre di presenta poder spiritual como ilimitá, como un poder, koe ta desconoce toer otro poder i koe no ta reconoce ningun lei riba dje. Nan ta papia muchoe di omnipotencia di Roma, di e soberanía riba mundoe, koe Roma a usurpa i koe é no kier laga los. Nan ta bisa, koe Roma no ta hala atras, asina el a haja un poco derecho riba cualke cos, ma mas bien é ta reservé pa bolbe bini ai-riba asina presenta un ocacion favorable. *Toer e suposicion i acusacionnan-ai ta mentira i sin fundamentoe.* Pa un parti, poder spiritual ta asina limitá posible; pasobra su principal mision ta, conserva lei i resolucionnan di Iglesia i vigila koe nan no sea violá. Por consiguiente, Silja Papal ta jamá promé koe ningun pa duna chemplo di un observacion di mas estricto di prescripcion eclesiásticanan. Solamente bao di e condicion-ai é por conta coe obediencia di iglesianan, coe confianza i respeto di crejentenan. P'esai cualke hende, koe tin un conocementoe profundo di legislacion eclesiástica, por bisa padilanti com un resolucion di Papa lo ta den cualke asuntoe. Ademas, segun doctrina Católica, un parti importante di organizacion di Iglesia ta basá riba disposicion divina, koe ta inviolable pa toer poder, tambe pa poder di Papa. Ningun Papa lo no por dispensa nada den asuntoe, koe ta corresponde na derecho divino."

Esai ta generalmente reconocí. "¿Kiko por stroba Papa ?" de Maistre ta puntra. "Toer cos: disposicion eclesiásticanan, leinan, uso nacionalnan, príncipe temporalnan, tribunalnan, asamblea nacionalnan, proposicion, deliberacion, deber, temor, prudencia i particularmente, opinion pública, koe bien por ta jamá reina di mundoe."

Na e lugá-aki nos no por larga di papia algun palabra riba un bula di Papa Bonifacio VIII, *Unam sanctam*, pasobra enemigoenan ta apela muchoe be na é, pa proba e usurpacion, na cual Papanan a haci nan culpable na perhuicio di autoridad civil.

E bula-ai, publicá dia 18 de November 1302, ta un esplicacion di e relacion koe tin den poder spiritual i poder temporal. Circunstancianan di tempoe a haci su publicacion necesario, principalmente situacion tristoenan den Francia. Ma na ningun lugá hende por haja den dje un mira particular, e bula ta papia solamente en general. E no ta contene nada nabo; é no ta papia — manera Walter ta observa—sino "di sumision na Papa, como órgano di principio cristian, no di sumision den asuntoe temporal."

Papa Bonifacio ta pone unidad di Iglesia na promé lugá; é no por tin sino un cabes, na cual absolutamente toer crejente den Cristoe ta someté. Den Iglesia tin dos poder: un spiritual i otro temporal, toer dos ta bini di Dios i toer dos tin mes fin; ma orden ta exihi, koe e poder spiritual guia e temporal, di mes manera koe spiritu ta guia materia. Poder temporal ta ricibi for di poder spiritual: su valor elevá, su caracter religioso, su direccion na e fin di más elevá, i p' esai ora poder temporal separé aifó, poder spiritual ta huzgué: mientras al contrario, poder spiritual, e poder di mas elevá, no ta worde huzgá pa un tribunal di hende, ma solamente pa Dios. Maske e poder spiritual ta duná na hende, é ta sinembargo un poder divino: San Pedro a ricibié inmediatamente for di Cristoe. Kende anto koe lamta contra e poder-ai, ta lamta contra Dios, ó nan ta acepta dos principio, manera Maniqueonan. (Si un rei-cristian, koe, den ehercicio di e poder confiá n'é, peca contra lei di Dios, no tabata someté na huicio di Iglesia, anto hende meste pretende, koe é, como rei, ta para for di Iglesia, koe e dos podernan ta absolutamente separá for di otro, koe nan ta bini for di dos principio diferente, si, for di dos principio contradictorio). Na fin Papa Bonifacio ta resolve koe *toer hende* ta someté na Papado, i koe e sumision-ai ta necesario pa salvacion.— Hustamente e último resolucion-aki, koe ta atacá coe asina tantoe pasion, ta proba koe Papa Bonifacio no ta duné como senjor feodal di reinan ma koe é ta papia simplemente di e deber general, segun cual *toer* miembro di Iglesia — tambe esnan koe ta rei, — ta someté na huicio di Iglesia ora nan, tambe den ehercicio di nan oficio, comete picá grandi, doena escándalo etc., i nan ta obligá di enmenda nan accion riba indicacion di Iglesia; por consiguiente Iglesia, esta: su cabes tin derecho di aplica su castigoe spiritualnan riba esnan, koe persisti den nan maloe. E bula di Bonifacio VIII ta completamente *mes cos* ma *coe otro palabra*, koe lo ke Papa Inocencio III a bisa caba den su decretal *Novit*. Ningun derecho enemigoenan di Iglesia tin anto di jama e bula un prueba di Papa Bonifacio su ambicion personal na domina, principalmente nan no tin razon, si nan recorda, koe principal contenido di e bula ta toemá casi *palabra pa palabra* for di e gran teólogo catolicanan di Edad-Media: San Bernado, Hugo di San Victor i Santo Thomás di Aquino.

Pa caba, nos ta recorda esnan, koe ta conta toer sorto di cos di mas odioso i di mas imposible en cuantoe na e pretendido usurpacion di Papado, e siguiente palabranan di un hende, koe, ora tin papiá di poder di Papa, merece di

ta tendé. Coe fecha 23 di Juni 1861, perfecto di Propaganda, cardenal Antonelli, ta scirbi den un carta na arzobispoenan: "Boso meste distingui coe cuidao den verdadero derechonan di Silja Apostólica coe lo ke modernonan ta *atribui n'é coe mal intencion. Nunca Santa Silja a sinja,* koe Catolicanan no meste ta fiel na hendenan di otro cordamentoe, koe hende por viola libremente un huramentoe, koe el a haci na reinan koe ta excluí for di comunidad di Iglesia Católica, ó koe Papa lo por tin poder di toca coe nan derecho i posesion temporalnan."

Apesar di koe e carta-ai di cardenal Antonelli tabata suficientemente publicá pa medio di prensa, centenario di historiador, literato i representante di pueblo ta sigui propaga e mentira bieuw den mundoe te ainda.

NOTICIA.

Fiesta di Libertad.

Dia 1e di Juli no tabata lubidá pa jioenan di Curaçao na extrangería. Sto. Domingo a lo menos tabata testigo di manifestacion di amor i gratitud, koe jioenan di Curaçao, residente aja, a haci na honor di S. M. Rei di Hoelanda. koe 25 anja pasá a pone un briljo nobo na su corona, declarando koe toer su súbditonan den su posesionnan ta liber.

Segun nos ta informá, den Catedral di Sto. Domingo tabatin un luhoso Sacrificio pontifical, na cual a asisti alto empleado nacionalnan cuerpa consular, etc. Despues di misa tabatin recepcion na cas di Senjor J. M. Leyba. consul hoelandes, na oenda diferente brindis tabata hací na honor di nos magnánimo Rei i su glorioso cas Oranje-Nassau. Festividad di diferente clase a solemniza e dia grandi di 1e di Juli i anochi tabatin un luhoso fuego artificial.

Coe satisfaccion nos ta registra e noticia-aki, pasobra é ta un prueba mas, koe ta pone na realce adhesion di jioenan di Curaçao na nan patria, maske com aleuw circunstancia hiba nan for di dje, i si tin un sentimientoe noble, esai ta: amor na patria.

Universidad Católica na Washington.

Courant Americanonan ta jen di particularidad coe relacion na solemnidad di ponementoe di promé piedra di un Universidad Católica na Washington, koe a sosodé na presencia di President Cleveland, Cardinal Gibbons i hopi obispoe di henter Estados Unidos. Na ocasion-ai Monsenjor Keane, obispoe di Richmond, a lesa un carta koe el a ricibi di S. S. Papa Leon XIII i den cual S. S. ta manifesta su alta satisfaccion coe generosidad di senjora Caldwell, kende a sigura lamtamentoe di e Universidad coe su regalo di *tres cien mil fuerte.*

Ta sigur koe elogionan di Papa ta un honor grandi pa esnan koe a contribui na fundacion di e Universidad, ma kiko tambe meste ta un satisfaccion grandi pa nan ta, koe no solamente S. S. a duna su bendicion riba e grandioso empresa, ma koe President di Estados Unidos, honrando solemnidadnan di e fiesta coe su presencia, a duna prueba di su interes den fundacion di e Universidad Católica. Di brazo coe Cardinal Gibbons, president Cleveland a drenta sala di fiesta bao di gritoe di "Biba Cleveland !" "Biba Cardinal Gibbons !"

Ta verdaderamente imponente pa hende mira promé Magistrado di un Estado di mas grandi i di mas potente di mundoe, i mas ainda si e Estado ta un nacion protestant, duna manoe na un principe di Iglesia pa juda fundacion di un institucion, koe lo ta un garantia pa religion i por consiguiente tambe pa verdadera ciencia. Esai ta un prueba di verdadera sabiduria di un homber di Estado, koe muchoe gobiernoe di Europa meste toema pa ehemplo. Liberalismo i sagacidad di gobierno di Estados Unidos, koe ta comprende koe religion ta aliado di mas fiel di libertad i orden, ta esplica e palabra entusiastanan, coe cual Monsenjor Spalding, obispoe di Peoria, a mustra den su discurso di orden verdadero origen di grandeza di república Norte-Americana:

> Nos debe nos grandeza i nos prestigio—asina e prelado dici—na e hecho, koe nos tabata sabi di mustra com respecto pa lei por existí huntoe coe libertad civil i religioso; na e hecho koe cerca nos, Iglesia i Estado ta movenan libremente riba nan terreno i traha huntoe na bienestar general; koe hendenan di diferente rasa i comunidad ta biba na paz coe otro; koe apesar di e desarollo extraordinario di rikeza i di poblacion, nos tendencia principal ta é di moralidad den pensamiento i sentimiento, koe ta pone na luz valor di nos institucionnan; koe, por fin, gobierno di majoria, confiá na manoe di hende, koe ta kere den Dios, ta un gobierno bon i sabí.

Ta di desea koe e elogio di e obispoe Americano por tabata hací na toer gobierno. Com diferente mundoe lo tabata si Estado i Iglesia a traha huntoe na toer lugá na bienestar general!

Guerra contra Iglesia.

Estado Italiano parce ta haja muchoe mihó na su propio interes di ta semper na guerra coe e Iglesia, na cual gran majoria di pueblo Italiano ta pertenece. Apesar di protesta general di prensa, — hasta di órgano liberalnan reconocí — apesar di protesta di henter clero, di episcopado i di Su Santidad en persona, gobierno a aproba ministro Crispi su atake nobo, koe ta hopi luna caba é tabata preparando coe un odio di Satanas: su Código penal, projectá coe obheto di cera boca di padernan, ora nan kier protesta contra robo di Roma, cometé pa gobierno di Italia.

Na lugá di Crispi, koe tabata indispuesto, ministro Zanardelli a toema riba dje di sofoca toer discusion riba e projecto di lei i el a logra di haci Cámara aprobé, coe 245 voto contra 67. Com grandi koe e majoria-ai ta parce, apenas é ta mitar di Cámara Italiano, koe no ta representa ni un centésima parti di poblacion, i e manoe jen di miembro di Cámara a declara guerra di religion na gran majoría di pueblo.

En vano dos diputado a busca di skrap e prescripcionnan koe ta amenaza padernan coe castigoe muchoe mas pisá koe legonan den mes caso. En vano un partida di diputado — exeptuando 67 koe a vota contra — a abandona Cámara na momentoe di votacion, como prueba di desaprobacion. Nada por a stroba Zanardelli ni su sirbidó fanáticonan den nan plan monstruoso. No solamente e ministro no kier a permiti ningun enmendacion, ma hasta el a exihi koe e lei a worde aceptá *en bloc* i esai, tratando di un lei koe tin nada menos koe 300 articulo. Ministro Zanardelli a declara públicamente na esnan, koe kier a skrap articulonan di clero, koe *"tabata di mas papia mas largoe ai-riba, una vez koe aki ta importa un cuestion decidí caba."*

Ademas e lei-ai ta viola constitucion Italiano, pasobra promé articulo di e constitucion ta declara religion Católica como religion di Estado, i en adelante e religion-ai lo no goza mas di e libertad, koe ta garantizá na su defensornan. Italia, koe debe toer cos na Papado, lo castiga defensornan di Santa Silja como criminal coe severidad di mas extremo, mientras insultadónan di Papa por manifesta libremente nan odio fanático.

Republicano, mazon i socialistanan ta liber pa calumnia, lamta pueblo, — p'esai no mester di un lei pa stroba nan; ma si contra padernan koe no tin mas arma, mas medio di defensa koe nan boca, nan palabra, pa padernan sí gobierno Italiano meste traha un lei especial pa stroba nan poder.

Ma, ¿ gobierno lo logra su fin ?— No. Lo é por, coe su lei nobo, pone padernan preso, corre coe obispoenan, maltrata nan di toer manera, na imitacion di gobierno Aleman tempoe di *Cultuurkamp,* ma esai lo no stroba nan di papia, papia te na morto, i condena insolencia i arbitrariedad di un gobierno ladron. Iglesia no ta teme e guerra declará contra dje. "El a pasa caba den mundoe tempestad grandi—manera S. S. dici—i semper el a sali no solamente victorioso, ma semper mas boenita i mas glorioso." Cristoe lo keda fiel na su promesa di ta semper coe su Iglesia, i nos lo biba mira su enemigoenan humiliá, su triunfo den Italia, mes ó mas espléndido koe su triunfo den Alemania !

ADVERTENTIEN.

IMPRENTA DE LA LIBRERIA DE A. BETHENCOURT É HIJOS, CURAZAO